

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ім. С. І. ЮРІЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ,
ЗАХИСТУ Й ОЦІНЮВАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ**

ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

першого (бакалаврського) рівня

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ФІНАНСИ»

**Тернопіль
2019**

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 29 серпня 2019 року

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Рецензенти:

Л. П. Сідельникова, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Херсонський національний технічний університет;

О. В. Кнейслер, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансового менеджменту та страхування, Тернопільський національний економічний університет.

Укладачі:

О. І. Тулай, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Т. О. Кізима, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

С. Л. Коваль, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

І. П. Сидор, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія.

Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення, захисту й оцінювання курсової роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси». Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 33 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою визначення єдиних підходів до вибору теми, виконання, оформлення, процедури захисту й оцінювання курсової роботи.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальні вимоги до структури та змісту курсової роботи.....	5
2. Основні етапи виконання курсової роботи	8
2.1. Вибір теми курсової роботи.....	8
2.2. Підбір літературних джерел.....	9
2.3. Робота над планом курсової роботи.....	9
2.4. Структура і зміст курсової роботи.....	10
3. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	14
4. Оцінювання та процедура захисту курсової роботи.....	19
5. Перелік тем курсової роботи.....	20
6. Список рекомендованої літератури.....	24
7. Додатки.....	28

ВСТУП

З метою посилення загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси» передбачено написання курсової роботи.

Курсова робота поєднує дисципліни та має за мету сформувати у студентів навички проведення наукового дослідження, розвинути вміння творчої самостійної роботи, оволодіння загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання чи теми навчальної дисципліни. Крім цього, курсова робота дає змогу виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити, вміння підбирати, аналізувати й систематизувати літературні джерела; вміння застосовувати отримані знання у процесі вирішення практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції, рекомендації щодо предмета дослідження.

Вирішуючи наукове завдання, визначене предметом дослідження, студенти розвивають своє наукове мислення через інтеграцію знань, умінь і навичок, набутих при опануванні різних дисциплін.

У процесі виконання курсової роботи перед студентом постає низка питань щодо вибору теми, опрацювання літературних джерел, складання плану, порядку організації виконання роботи та підготовки до захисту.

Курсова робота повинна відповідати встановленим вимогам і виконуватися автором самостійно на основі опрацьованого теоретичного, нормативно-правового, статистичного і практичного матеріалу, містити висновки та пропозиції, бути належно структурованою та технічно оформленою. Мінімальна необхідна частина унікальності тексту –75%.

Метою написання методичних вказівок є надання методичних рекомендацій студенту щодо написання курсової роботи та доведення її до логічного завершення.

1. Загальні вимоги до структури та змісту курсової роботи

Метою виконання курсової роботи є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого опанування обраної теми та методів дослідження, демонстрації вмінь логічно-послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Фінанси».

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- опрацювати, систематизувати, узагальнити та поглибити теоретичні знання у контексті вирішення певних практичних завдань;
- сформулювати конкретну прикладну проблему, що не знайшла достатнього висвітлення у науковій літературі та не вирішена на практиці;
- науково обґрунтувати необхідність застосування інструментарію (методів, прийомів і засобів) для вирішення визначеної проблеми;
- встановити внутрішні і зовнішні зв'язки між явищами та процесами, які є суттєвими для вирішення конкретного практичного завдання;
- сформулювати висновки, рекомендації і пропозиції за результатами проведеного дослідження.

У курсовій роботі студент повинен показати:

- знання і правильне розуміння закономірностей, що складаються у фінансовій сфері;
- уміння працювати з інформаційними джерелами, користуватись законодавчим та інструктивним матеріалом, викладати власну точку зору щодо проблемних питань у фінансовій сфері та робити обґрунтовані висновки;
- здатність використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення статистичного матеріалу, застосовувати сучасну методику дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм та інших графічних рисунків.

Виконання студентами курсової роботи спрямоване на розвиток

широкого кола компетентностей, якими має оволодіти здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси», досягнення таких **результатів навчання:**

- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси» виконання курсової роботи вимагає виконання певних функцій.

Аналітична функція передбачає уміння опрацювати статистичну інформацію, що стосується фінансової сфери діяльності, аналізувати ефективність використання фінансових ресурсів.

З *організаційною функцією* пов'язані навички обґрунтування альтернативних варіантів рішень, виявлення можливостей зростання доходів та оптимізації видатків.

Закріплення умінь *статистичної функції* відбувається при написанні аналітичного розділу курсової роботи, коли студентам доводиться працювати з великою кількістю первинних документів, збирати й систематизувати

інформацію про доходи і видатки.

Контрольна функція забезпечує вміння відстежувати стан виконання заходів щодо підвищення ефективності управління доходами та видатками, систематизувати оперативну інформацію щодо виконання планових показників та ін.

Пошук достовірної інформації та її систематизація сприятиме оволодінню студентом вміннями сучасного фахівця в межах *інформаційної функції*. Інформаційна функція передбачає вироблення вміння здійснювати пошук, акумулювати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання наукового завдання нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію, перевіряти її коректність тощо.

2. Основні етапи виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи охоплює кілька етапів:

- вибір теми;
- підбір та вивчення літератури;
- складання попереднього плану;
- консультація з викладачем – науковим керівником щодо уточнення та затвердження плану курсової роботи;
- написання та оформлення курсової роботи;
- передача завершеної курсової роботи на кафедру фінансів для реєстрації та рецензування;
- оцінювання курсової роботи за встановленими критеріями оцінювання;
- захист курсової роботи.

2.1. Вибір теми курсової роботи

У процесі вибору теми курсової роботи доцільно керуватися такими мотивами, як: обізнаність щодо проблеми та її актуальності; наявність інформаційно-статистичної бази; можливість отримання практичних результатів; можливість продовження дослідження у подальших наукових роботах (наприклад, випускній кваліфікаційній роботі).

Вибір теми курсової роботи здійснюється із запропонованого переліку тем (див. с. 19 Методичних рекомендацій). Студент має право запропонувати власну тему курсової роботи, але при цьому він повинен обґрунтувати доцільність її розробки, виходячи з її актуальності, відповідності фахові, зі своїх наукових інтересів та сучасного стану розвитку наукових досліджень.

Обрана тема погоджується з науковим керівником і затверджується. Змінити або коригувати тему можна з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні студентом доцільності таких дій.

2.2. Підбір літературних джерел

Курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної

літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду, у тому числі зарубіжного, щодо обраної проблеми.

Мінімальний перелік основних літературних джерел подається у цих методичних рекомендаціях, однак він відображає лише загальну уяву щодо того чи іншого напрямку дослідження, не розкриваючи усіх глибинних аспектів. Тому з метою якісного виконання роботи студентам необхідно здійснити самостійний підбір додаткових літературних джерел, аналіз яких забезпечить належний рівень проведення дослідження.

У процесі виконання курсової роботи рекомендується використовувати літературні джерела за останні 5 років, що зумовлює необхідність ретельного вивчення нових видань підручників, навчальних і практичних посібників, монографій, а також статей у наукових журналах та періодичній пресі, які послідовно і логічно розкривають тему. Не допускається виконання курсової роботи виключно за матеріалами навчальних підручників і посібників. Основними літературними джерелами мають стати наукові видання й публікації.

Необхідну статистичну інформацію можна знайти на офіційних сайтах Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної фіскальної служби України, Національного банку України, Державної служби статистики України, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування України, Державної служби зайнятості, Євростату, Організації безпеки і співробітництва в Європі та ін.

Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є основою для складання плану курсової роботи.

2.3. Робота над планом курсової роботи

План є важливою основою майбутньої курсової роботи. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дає змогу логічно пов'язати окремі проблемні аспекти обраної теми, розмістити їх у певній послідовності. При цьому слід мати на увазі, що всі проблемні аспекти пов'язані єдиною метою дослідження. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних

положень, а потім переходити до аналізу конкретних явищ і процесів з використанням фактографічних даних.

План самостійно складається студентом після попереднього опрацювання інформаційних джерел, погоджується з науковим керівником та затверджується.

Структура плану визначається обсягом і складністю дослідження. Оптимальний варіант – три розділи. Пункти плану повинні відображати сутність теми, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності.

У процесі написання курсової роботи план може уточнюватися. Зміни в плані слід погоджувати з науковим керівником.

План складає основу *змісту* курсової роботи.

2.4. Структура і зміст курсової роботи

Курсова робота повинна бути виконана самостійно і мати чітку і логічну структуру, складовими якої є такі елементи:

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст (додаток Б);
- вступ (додаток В);
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел (додаток Г);
- додатки (за необхідності).

Титульну сторінку включають до загальної нумерації, але не нумерують. Номери наступних сторінок проставляють арабськими цифрами у верхньому правому куті.

Зміст є ідентичним до плану курсової роботи із зазначенням відповідних сторінок, з яких починається кожний структурний елемент. Його розміщують після титульної сторінки (додаток Б).

Вступ до курсової роботи повинен містити:

- обґрунтування актуальності обраної теми;

- оцінювання сучасного стану проблеми, визначення вирішених та невирішених завдань, що існують у цій сфері;
- короткий аналіз досліджень провідних учених і фахівців у досліджуваній сфері;
- мету і завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження, що використовувалися у процесі написання курсової роботи;
- відомості про інформаційно-фактологічну базу дослідження;
- інформацію про структуру роботи (див. додаток В).

Основна частина курсової роботи передбачає дослідження теоретичних та проблемних аспектів обраної теми. Тому у цій частині доцільно викласти сучасні відомості та уявлення про об'єкт (предмет) дослідження, які є необхідними та достатніми для вирішення завдань, поставлених у курсовій роботі. Викладаючи зміст роботи, студент повинен показати вміння аналізувати й узагальнювати теоретичні та практичні матеріали. обов'язковим елементом є посилання на використані джерела інформації.

Важливим елементом роботи є аналіз нормативно-правового поля. Також у ході дослідження необхідно проаналізувати статистичні дані, які стосуються досліджуваної проблеми, джерелом яких є статистичні щорічники, дані офіційних сайтів тощо. Цифровий матеріал має бути поданий у вигляді таблиць і рисунків (схем, діаграм, графіків), які є логічним продовженням викладених теоретичних положень. Кожна таблиця та рисунок мають супроводжуватися аналізом змісту та посиланням на джерело інформації. Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу – наочність. Заголовки (назви) таблиць, схем, графіків, діаграм мають відображати основний зміст матеріалу та період дослідження. У таблицях вказуються одиниці виміру, а в графіках та діаграмах – масштаб.

Перше питання курсової роботи має теоретичний характер, тут наводять погляди провідних вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів щодо сутності досліджуваних категорій, понять, явищ і подій; розглядають історичні аспекти

еволюції фінансових відносин у досліджуваній сфері; відображають нормативно-правове забезпечення проблеми.

Друге питання курсової роботи має аналітико-дослідницький характер. Забезпечуючи логічну послідовність дослідження, він повинен поєднати викладені теоретичні засади та вміння використовувати обрані методи дослідження для аналізу та оцінки статистичних даних.

У цьому питанні розкривається сучасний стан предмета вивчення на обраному об'єкті дослідження; здійснюється аналіз фінансово-економічних показників, що характеризують стан та тенденції розвитку напрямку дослідження; проводиться кількісна та якісна оцінка факторів, що зумовили динаміку окремих показників на об'єкті дослідження.

Важливе значення має підбір і опрацювання фактичних та статистичних даних. Показники необхідно відбирати не менше, ніж за останні три роки, аналізувати їх, зіставляти, узагальнювати, групувати у таблиці. Таблиці повинні бути не громіздкими, а зручними та зрозумілими для огляду й аналізу. Разом з таблицями пропонується використовувати графіки, діаграми та схеми, що дасть змогу наочно ілюструвати процеси та закономірності, які розглядаються в роботі. Формуючи таблиці і діаграми, слід продемонструвати набуті навички застосування різноманітних методів аналізу, порівняння, виявлення позитивних і негативних тенденцій, вміння оцінювати ефекти та ризики тощо. Цифрові матеріали повинні бути пов'язані із відповідними коментарями автора. В оформленні таблиць, рисунків, іншого ілюстративного матеріалу, додатків потрібно дотримуватися установлених стандартних вимог.

У *третьому питанні* обґрунтовують рекомендації, пропозиції щодо удосконалення предмета дослідження, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення із врахуванням результатів аналізу, здійсненого у другому питанні курсової роботи. Цей пункт може містити дослідження зарубіжного досвіду та можливостей його впровадження в Україні.

Зміст питань відповідних пунктів курсової роботи має відповідати їх назві. Теоретичні положення слід пов'язувати з практичним станом

досліджуваного питання. Наприкінці кожного питання стисло – 2-3 речення – формуються висновки.

Висновки є окремим елементом курсової роботи, що відображає стислий виклад результатів проведеного дослідження. У висновках коротко наводяться найбільш важливі положення, які містять обґрунтовані, чіткі, лаконічні формулювання вирішеної проблеми; узагальнюються результати аналізу об'єкта дослідження за визначеним напрямом дослідження; подаються пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напрямку діяльності. Пропозиції мають бути спрямовані як на вирішення окремих теоретичних питань, так і проблем практичного характеру. Формуючи пропозиції, необхідно визначити їхню конкретну доцільність на даний час або у майбутньому, звертаючи увагу на наслідки економічного, екологічного й соціального характеру. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно на підставі практичного досвіду, так і шляхом узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Додатки містять матеріал, який не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг.

Загальний обсяг курсової роботи має бути в межах 20–25 сторінок.

Перелік літературних джерел, використаних при написанні роботи, наводиться у *списку використаних джерел*. Список використаних джерел може містити орієнтовно 20–25 найменувань. Опис використаних джерел необхідно скласти відповідно до вимог державних стандартів опису літературних джерел (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015).

3. Вимоги до оформлення курсової роботи

Курсова робота – це рукопис, оформлення якого має здійснюватися відповідно до встановлених стандартів і чинних вимог. Курсову роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм), друк виконують за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу. Набір тексту роботи має виконуватися з використанням текстового редактора MS Word, (шрифт Times New Roman, кегль (розмір) 14 з міжрядковим інтервалом 1,5). Абзацний відступ має бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 мм).

Текст роботи слід друкувати з урахуванням таких розмірів берегів: лівий 25 мм, верхній і нижній – 20 мм, правий – 15 мм.

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами із застосуванням наскрізної нумерації упродовж усього її тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш потрібно внести до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Зміст роботи викладають на другій сторінці. В ньому послідовно записують найменування питання плану (ліворуч), а праворуч визначають номер сторінки, з якої воно починається. Вступ, висновки, список використаних джерел, додатки у плані нумерації не мають.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують, а їхні назви правлять за заголовки структурних елементів. Кожний структурний елемент, а також пункт починають з нової сторінки, у кінці назви крапка не ставиться.

Кожне питання, зазначене в плані курсової роботи, слід виносити у заголовок і починати з нової сторінки. Перед назвою питання вказують його номер. Заголовки пунктів слід розташовувати посередині рядка і друкувати напівжирним шрифтом великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Приклад:

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО УСТРОЮ ДЕРЖАВИ

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти шляхом підчищення або зафарбовування коректором і нанесення на тому самому місці або між рядками виправленого зображення від руки. Виправлення здійснюється чорним кольором.

Після списку використаних джерел студент ставить свій підпис і дату виконання роботи. Робота подається на кафедру для реєстрації у зшитому вигляді у папці (без файлів).

Оформлення таблиць, рисунків, цитат. Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття. Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу – це наочність. Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, то необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права, тобто посилатися на джерело.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під нею. Ілюстрація позначається словом «рисунок», яке разом з номером і назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад: «Рис. 3.2. Динаміка зовнішнього державного боргу України за період 2014–2018 рр.» (див. приклад).

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: рис. 3.2. – друга ілюстрація у третьому розділі.

Приклад:

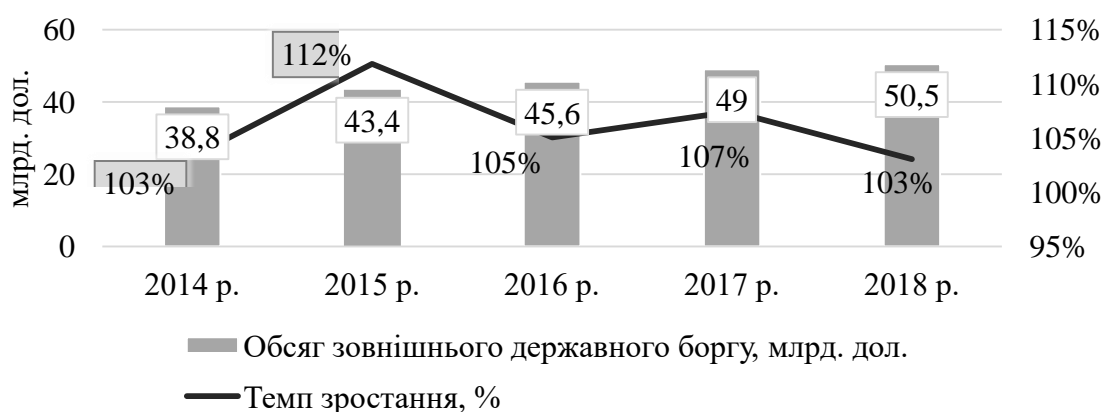

Рис. 3.2. Динаміка зовнішнього державного боргу України за період 2014–2018 рр.

Примітка. Побудовано автором за даними [20]

Цифровий матеріал зазвичай оформлюють у вигляді таблиць. За змістом таблиці поділяються на аналітичні і неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове знання, яке описується у тексті словами «таблиця дає змогу зробити висновок, що...», «із даних таблиці видно, що...» і т. ін. В неаналітичних таблицях розміщують здебільшого числові дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Заголовки розміщують над таблицями. Справа над тематичним заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця», її порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера питання та порядкового номера таблиці: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого питання).

Приклад:

Таблиця 2.3

Динаміка зовнішнього державного боргу України за період 2014–2018 рр.

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Обсяг зовнішнього державного боргу, млрд. дол.	38,8	43,4	45,6	49	50,5
Абсолютний приріст, млрд. дол.	-	4,6	2,2	3,4	1,5
Темп зростання, %	-	111,9	105,1	107,5	103,1

Примітка. Розраховано за даними [18].

Таблицю розміщують у тексті після першого посилання на неї. Громіздкі таблиці (обсягом А4 і більше) допоміжного чи довідкового характеру необхідно винести у додатки.

Формули розташовують посередині сторінки безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Зверху та знизу від кожної формули або рівняння слід залишити один вільний рядок. Формули або рівняння друкують, застосовуючи редактор формул.

До формул застосовують наскрізну нумерацію у межах розділу. Номер формули або рівняння складається із номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад: формула 1.3 – третя формула у першому розділі. Номер формули або рівняння зазначають в дужках у кінці того ж рядка, де записано формулу.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій їх наведено у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Цитати у роботі, які наведені дослівно, беруться в лапки. Після закінчення цитати або цифрової інформації у квадратних дужках зазначається порядковий номер джерела, який міститься у списку; далі через кому сторінка, звідки взята цитата чи цифра. Наприклад, посилання [5, 10] означає, що цитату

взято з джерела, зазначеного у списку використаних джерел під номером 5 на сторінці 10.

Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел містить перелік джерел, із яких у роботі використано ті чи інші матеріали та на які обов'язково мають бути посилання у тексті. Цей перелік починають із нової сторінки, подаючи бібліографічні описи в порядку, за яким їх уперше згадують у тексті або в алфавітному порядку з наскрізною нумерацією.

Бібліографічні описи джерел у переліку наводять відповідно до чинних стандартів (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015).

Кількість використаних джерел у курсовій роботі – 20-25 найменувань, із них 50% мають бути видані (оприлюднені) упродовж останніх 3–5 років, бажано також використовувати джерела, опубліковані за кордоном і розміщені на зарубіжних Інтернет-сайтах. Іншомовні джерела подаються мовою оригіналу.

Приклад оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Г.

Оформлення додатків. Додатки, як продовження роботи, оформляють на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Заголовок додатка розташовують у верхній частині аркуша симетрично до тексту сторінки, він пишеться з великої букви. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток» і велику літеру, що позначає номер додатка, наприклад: «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Додатки повинні мати спільну з попереднім текстом наскрізну нумерацію сторінок.

4. Оцінювання та процедура захисту курсової роботи

Виконана курсова робота у встановлений термін здається на кафедру і після реєстрації передається науковому керівнику для *рецензування*. Курсова робота рецензується в межах 10 днів після її реєстрації.

У рецензії науковий керівник зазначає позитивні аспекти й недоліки курсової роботи, оцінює ступінь самостійності формування основних положень та висновків, обсяг опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску до захисту. У результаті рецензування курсової роботи керівник оцінює якість написання роботи за 100-бальною шкалою.

У разі незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена з урахуванням зауважень рецензента. Роботи, що не одержали позитивного відгуку наукового керівника до захисту не допускаються

Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за курсову роботу визначається як середньозважена величина від оцінки за курсову роботу безпосередньо та захист курсової роботи студентом з наступним переведенням даних 100-бальної шкали оцінювання в шкалу за системою ECTS у такому порядку:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Дискусійні питання сутності і функцій фінансів.
2. Дискусійні питання сутності та складу фінансової системи.
3. Фінансова політика держави та механізм її реалізації.
4. Фінансова політика України на сучасному етапі: стратегічні цілі та завдання тактики.
5. Бюджетна політика України: стан, проблеми, напрями вдосконалення.
6. Податкова політика України: основні проблеми та напрями вдосконалення.
7. Фінансовий механізм: сутність та методи впливу на процеси суспільного відтворення.
8. Роль фінансового механізму у реалізації фінансової політики.
9. Організація фінансового контролю в Україні.
10. Види, форми і методи фінансового контролю.
11. Дискусійні питання сутності і функцій податків.
12. Становлення та розвиток податкової системи України.
13. Податки на споживання у регулюванні соціально-економічних процесів.
14. Загальнодержавні податки і збори, їх роль у формуванні доходів бюджету.
15. Місцеві податки і збори як складова системи оподаткування в Україні.
16. Оподаткування доходів громадян: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії.
17. Ухилення від сплати податків як фіскальна, правова та морально-етична проблема.
18. Офшорний бізнес як форма мінімізації оподаткування.
19. Державний бюджет та його роль у бюджетній системі України.
20. Бюджетне стимулювання економічного зростання.
21. Бюджет як інструмент реалізації соціальної політики держави.
22. Бюджетна система держави: засади побудови та ефективного функціонування.
23. Бюджетний процес в Україні: практика і проблематика.
24. Бюджетний процес на локальному рівні: реалії та проблеми вдосконалення.

25. Доходи Державного бюджету України: сутність, структура, напрями оптимізації.
26. Зарубіжний досвід формування доходів держави та можливості його впровадження у вітчизняну практику.
27. Податкові надходження у системі доходів Державного бюджету України.
28. Видатки Державного бюджету України на економічну діяльність.
29. Бюджетні видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення.
30. Бюджетний дефіцит: причини та соціально-економічні наслідки.
31. Державний кредит: передумови виникнення та напрями оптимізації.
32. Комунальний кредит: сутність та перспективи розвитку в Україні.
33. Державний борг: структура та механізм формування.
34. Державний борг в Україні: управління та обслуговування.
35. Боргова політики України в сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки.
36. Місцеві бюджети – фінансова основа органів місцевого самоврядування.
37. Роль місцевих бюджетів в економічному і соціальному розвитку територій.
38. Доходи місцевих бюджетів України.
39. Соціальна спрямованість видатків місцевих бюджетів.
40. Видатки місцевих бюджетів та напрями їх реструктуризації.
41. Міжбюджетні відносини в Україні та напрями їх удосконалення.
42. Соціальний захист населення та його фінансове забезпечення.
43. Соціальні позабюджетні фонди та їх призначення.
44. Державне пенсійне страхування в Україні.
45. Доходи і видатки Пенсійного фонду України.
46. Пенсійний фонд України як фінансовий інститут.
47. Вітчизняна практика і зарубіжний досвід пенсійного страхування.
48. Недержавні пенсійні фонди в системі пенсійного забезпечення.
49. Доходи і видатки фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
50. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання: джерела формування і напрями використання.

51. Державна підтримка розвитку малого і середнього бізнесу в Україні: фінансовий аспект.
52. Фінансові аспекти туристичного бізнесу.
53. Особливості фінансів бюджетних установ.
54. Фінансове забезпечення закладів освіти в Україні.
55. Зарубіжний досвід фінансового забезпечення освітніх послуг: переваги, недоліки, можливості використання.
56. Фінансування закладів охорони здоров'я в Україні.
57. Фінансові ресурси установ охорони здоров'я.
58. Світові моделі фінансового забезпечення охорони здоров'я та можливості їх використання в Україні.
59. Фінансове забезпечення установ культури і мистецтва: зарубіжний досвід і вітчизняні реалії.
60. Формування фінансових ресурсів комунальних підприємств.
61. Фінанси банківських установ.
62. Фінансові ресурси банку: склад, структура, специфіка формування.
63. Проблемні кредити банку: сутність та напрями мінімізації.
64. Фінанси страхових компаній.
65. Фінанси некомерційних організацій – об'єднань громадян.
66. Фінанси політичних партій: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії.
67. Особливості фінансів добродійних фондів.
68. Фінансова діяльність фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
69. Фінанси домогосподарств у фінансовій системі України.
70. Бюджет домашнього господарства: сутність, структура, напрями оптимізації.
71. Специфіка формування доходів домогосподарств в Україні.
72. Витрати домогосподарств: сутність та напрями оптимізації.
73. Заощадження домогосподарств: мотиви, чинники, основні форми.
74. Фінансова поведінка домогосподарств.
75. Страховий ринок України: сучасні тенденції і перспективи розвитку.
76. Майнове страхування та його розвиток в Україні.

77. Страхування життя: сутність та перспективи розвитку в Україні.
78. Фінансовий ринок: сутність, структуризація, перспективи розвитку.
79. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх розвиток в Україні.
80. Розвиток ринку цінних паперів в Україні.
81. Фондова і валютна біржі: фінансові аспекти діяльності.
82. Фінансові посередники та їх роль у розвитку фінансового ринку України.
83. Фінансовий менеджмент як вид управлінської діяльності.
84. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
85. Механізм фінансового менеджменту: сутність, складові, напрями вдосконалення.
86. Фінансова безпека держави та шляхи її забезпечення.
87. Світові фінансові кризи та їх вплив на фінансову безпеку держави.
88. Міжнародний фінансовий ринок: сутність, складові, перспективи розвитку.
89. Міжнародний валютний ринок: сутність, специфіка функціонування та перспективи розвитку в сучасних умовах.
90. Міжнародний ринок цінних паперів: сутність, специфіка функціонування та перспективи розвитку в сучасних умовах.
91. Міжнародний кредитний ринок: сутність та перспективи розвитку в сучасних умовах.
92. Міжнародний ринок золота: сутність, специфіка функціонування та перспективи розвитку в сучасних умовах.
93. Фінансові ризики на світовому фінансовому ринку.
94. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.
95. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір.
96. Міжнародний Валютний Фонд: сутність, специфіка функціонування та роль в системі міжнародних фінансів.
97. Група Світового банку та її роль в системі міжнародних фінансів.
98. Особливості організації фінансів Європейського Союзу.
99. Фінансові аспекти інтеграції України до Європейського Союзу.
100. Досвід реформування державних фінансів у нових країнах – членах Європейського Союзу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні : монографія / за заг. ред.: Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2018. 132 с.
2. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-IV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/245617> (дата звернення: 15.02.2019).
4. Дем'янишин В. Сучасна парадигма бюджетного механізму держави. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2018. Випуск 40. Частина 1. С. 140–150.
5. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні : навч. посіб. / Гупаловська М. Б., Коваль С. Л., Русін В. М., Сидор І. П., Шулюк Б. С.; за ред.: В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 214 с.
6. Ільницький О. В. Реформа міжбюджетних відносин на шляху до бюджетної (фіскальної) децентралізації в Україні. *Публічне право*. 2016. № 1. С. 126–134.
7. Звіт Рахункової палати України за 2018 рік. URL : https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2018/ZVIT_RP_2018.pdf (дата звернення: 22.12.2019).
8. Кириленко О. П., Малиняк Б. С., Письменний В. В., Русін В. М. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України. Київ : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 396 с.
9. Кириленко О. П., Тулай О. І. Державні фінанси та людський розвиток: діалектика взаємозв'язку. *Фінанси України*. 2014. № 10. С. 42–54.
10. Коваль С. Л. Система державного соціального страхування: досвід України та Німеччини. *Світ фінансів*. 2018. № 2 (55). С. 67–77.
11. Лободіна З. М. Бюджетний механізм: концептуальні засади та перспективи модернізації: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 412 с.
12. Малиняк Б. С. Недоліки планування бюджетів об'єднаних територіальних громад органами місцевого самоврядування та шляхи їх усунення. *Фінанси*

України. 2019. Випуск 5. С. 79–96.

13. Місцеві фінанси: підруч. / за ред.: О. П. Кириленко. 2-ге вид., доповн. і перероб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2014. 448 с.
14. Муніципальні фінанси: навч. посіб. / за ред.: О. П. Кириленко. Тернопіль : Астон, 2015. 360 с.
15. Напрями формування податкової політики України в контексті фіскальної децентралізації та розширення бази оподаткування: монографія / за ред. : А. І. Крисоватого, О. М. Десятнюк. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 182 с.
16. Письменний В. В. Місцеві бюджети в умовах фінансової децентралізації. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2018. Том 2. Випуск 40. С. 72–79.
17. Податковий кодекс України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення 28.10.2019).
18. Про Державний бюджет України на 2019 рік: Закон України від 23 листопада 2018 року № 2629-VIII. Дата оновлення: 13.12.2019. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19> (дата звернення: 15.12.2019).
19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1 травня 1997 року № 280/97-ВР. Дата оновлення: 31.06.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 15.07.2018).
20. Публічні фінанси: навч. посіб. / за ред. : О. П. Кириленко. Тернопіль : Вектор, 2018. 294 с.
21. Сидор І. П. Домінанти впливу макроекономічних показників на добробут нації. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 16. С. 795–802.
22. Сидор І. П., Коваль С. Л. Фінансова політика: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 122 с.
23. Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій: монографія. / за ред. : Л. Гур'янової, В. Цибакової; Братислава – Харків : ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 188 с.
24. Тропіна В. Б. Імперативи фінансової політики сталого розвитку України. *Вісник Донбаської державної машинобудівної академії*. 2016. № 3 (39). С. 179–182.

25. Тропіна В. Б. Макрофінансова стабільність: теоретичні підходи та емпіричний аналіз. *Світ фінансів*. 2016. № 1. С. 7–15.
26. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 416 с.
27. Тулай О. І. Державні фінанси і суспільні блага: погляд у контексті сталого людського розвитку. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 6 (12), част. 2. С. 103–108.
28. Тулай О. І. Державно-приватне партнерство в контексті модернізації фінансування сфери охорони здоров'я. *Економічний форум*. 2018. № 3. С. 235–239.
29. Тулай О. І. Методологічні аспекти дослідження державних фінансів. *Економічний форум*. 2019. № 1. С. 158-165.
30. Тулай О. І. Ефективність державної бюджетної політики у контексті пріоритетів сталого людського розвитку. *Економічний нобелівський вісник*. 2014. № 1 (7). С. 448–455.
31. Тулай О. І. Теоретико-методологічне обґрунтування соціальних видатків бюджету як імперативу сталого людського розвитку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Вип. 2. С. 58–72.
32. Управління фінансами територіальних громад: теорія і практика : монографія. / за ред. : О. П. Кириленко. Тернопіль, 2019. 280 с.
33. Фіскальний простір сталого соціально-економічного розвитку держави : монографія. / за ред. : А. І. Крисоватого. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 332 с.
34. Формування фінансового механізму сталого розвитку України : монографія / за ред. : О. П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 414 с.
35. Шемаєва Л.Г., Юрків Н.Я., Гладких Д.М., Лондар Л.П., Касперович Ю.В. Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні : аналіз доп. / за заг. ред. Я.А. Жаліла. Київ : НІСД, 2018. 132 с.
36. Шулюк Б. С. Особливості формування фінансового механізму державно-приватного партнерства: інституційний підхід. *Проблеми системного підходу в економіці*. Збірник наукових праць. 2019. Випуск 4 (72). Частина 2. С. 173–177.

37. Modern tendencies of fiscal policy in European economic space : Monograph ; edited by Doctor of Economics, Prof. Andriy Krysovaty. Ternopil : TNEU, 2017. 388 p.
38. Oates W. Fiscal Federalism: Harcourt, Brace, Jovanovich, 1972. 256 p.
39. Pigou A. C. The Economics of Welfare. St. Martin's Street, London, 1932. URL : <http://oll.libertyfund.org/titles/1410>.
40. Samuelson P. A. A diagrammatic exposition of a theory of public expenditure. *Review of Economics and Statistics*. 1955. № 4. P. 350–356.
41. Samuelson P. A. The Pure Theory of Public Expenditure. *Review of Economics and Statistics*. 1954. № 4. P. 387–399.

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансів ім. С. І. Юрія

КУРСОВА РОБОТА
на тему
**«БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА ДЕРЖАВНОМУ
РІВНІ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ»**

Студента групи Ф-31

Тарасюка В. С.

Науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент
кафедри фінансів ім. С. І. Юрія

Коваль С. Л.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Сутність та нормативно-правові засади організації бюджетного процесу.....	5
2. Сучасні тенденції та проблеми організації бюджетного процесу в Україні.....	10
3. Зарубіжний досвід організації бюджетного процесу та можливості його імплементації у вітчизняну практику.....	16
Висновки.....	21
Список використаних джерел.....	23
Додатки.....	25

ДОДАТОК В

ВСТУП

Важливою складовою бюджетного процесу та невід’ємним елементом бюджетного механізму є міжбюджетні відносини, що представляють собою систему зв’язків між органами державної влади та органами місцевого самоврядування щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання покладених на них функцій...

...

Для досягнення поставленої у роботі визначено такі завдання:

- розкрити теоретичні засади ...;
- розглянути методичку розрахунку ... ;
- проаналізувати практику ... ;
- провести оцінювання порядку ...;
- обґрунтувати основні шляхи вдосконалення

Об’єктом дослідження є процес організації

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади функціонування

Методи дослідження. У процесі дослідження використані загальні методи наукового пізнання ...

Інформаційно-фактологічною базою дослідження є вітчизняна нормативно-правова база, що визначає засади функціонування ... ; звітні та статистичні дані Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної фіскальної служби України, Державної служби статистики України; огляди Світового банку й інших міжнародних фінансових організацій; звіти науково-дослідних центрів та установ, а також монографії та інші праці вітчизняних і зарубіжних авторів з проблематики дослідження.

Курсова робота складається зі вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел. Курсова робота викладена на ... сторінках, містить ... рисунків, ... таблиць. Список використаних джерел налічує ... найменування.

ДОДАТОК Г

Приклади оформлення списку використаних джерел відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

В Україні 1 липня 2016 р. набув чинності ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», який установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщення у документах.

Зразки оформлення різних категорій джерел та інформаційних ресурсів, використаних при написанні роботи наведено нижче.

Характеристика джерела	Приклади оформлення
Книги: Один автор	1. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 416 с.
Два автори	1. Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. будва та місц. самоврядування. Харків : Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді"). 2. Сидор І. П., Коваль С. Л. Фінансова політика : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 122 с.
Три автори	1. Лободіна З. М., Сидор І. П., Дем'янюк А. В. Бюджетна система у таблицях і схемах : навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2017. 278 с.
Чотири і більше авторів	1. Формування фінансового механізму сталого розвитку України: монографія. / за ред. О. П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 414 с. 2. Шемаєва Л.Г., Юрків Н.Я., Гладких Д.М., Лондар Л.П., Касперович Ю.В. Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні : анал. доп./ за заг. ред. Я.А. Жаліла. Київ : НІСД, 2018. 132 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні: навч. посібн. / Гупаловська М. Б., Коваль С. Л., Русін В. М., Сидор І. П., Шулюк Б. С.; за ред. : В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 214 с. 2. Соціальне страхування : підруч. / Кириленко О. П., Толуб'як В. С., Русін В. М. та ін.; за ред. О. П. Кириленко, В. С. Толуб'яка. Тернопіль : ТНЕУ : Економічна думка, 2016. 353 с. 3. Напрями формування податкової політики України в контексті фіскальної децентралізації та розширення бази оподаткування: монографія / за ред. : А. І. Крисоватого, О. М. Десятнюк. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 182 с.
Багатотомні видання	1. Фінансово-економічна грамотність: підруч.: за ред.: О. Б. Жихор, О. В. Димченко. у 2-х частинах. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. Частина 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. 1024 с.
Автореферати дисертацій	1. Шевчук А. М. Економічний капітал банків в управлінні системними ризиками: автореф. дис. ...канд. екон. наук : 08.00.08 / Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2017. 20 с.
Дисертації	1. Тулай О. І. Державні фінанси у забезпеченні сталого людського розвитку : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08 / Терноп. нац. екон. ун-т Тернопіль, 2016. 500 с.

Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : Законодавство України з останніми змінами 2019. Київ : Видавництво Право, 2019. 75 с.</p> <p>2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08 липня 2010 року № 2456-IV. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2010. № 50–51. ст.572.</p> <p>3. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2012. № 44–45. № 46–47. № 48. ст.552.</p> <p>4. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 13–14. № 15–16. № 17. ст. 112.</p> <p>5. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 23 листопада 2017 року № 2629-VIII. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-18 (дата звернення: 15.12.2017).</p> <p>5. Про утворення міжвідомчої робочої групи з питань реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1202. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 12. С. 530–543.</p> <p>6. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. Урядовий кур'єр. 2019. 2 жовтня (№ 188). С. 12.</p>
Частина видання: Книги	<p>1. Сидор І. П. Бюджетна децентралізація в контексті наповнення місцевих бюджетів. <i>Формування фінансового механізму сталого розвитку України</i>: монографія. / за ред. : О.П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль, 2017. С. 78–88 с.</p> <p>2. Дерлиця А. Ю. Характеристика бюджетного процесу в Україні. Бюджетна система : підручник / за ред. : С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. С. 151–156.</p>
Частина видання: матеріали конференцій (тези, доповіді)	<p>1. Тулай О. І. Фінансові домінанти сталого людського розвитку. <i>Актуальні проблеми економіки 2014</i> : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 12 груд. 2014 р.) / за наук. ред. М. М. Єрмошенка. Київ : Нац. акад. управл., 2014. С. 97–101.</p> <p>2. Круп'як І. Проблеми фінансового забезпечення сталого розвитку економіки держави. <i>Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір</i> : зб. матер. III міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 10 верес. 2018 р. Тернопіль, 2018. С. 111–113.</p>
Довідкові видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінанси. <i>Фінансовий словник</i>. Львів, 1997. С. 466.</p>
Періодичні видання (журнали, газети)	<p>1. Тулай О. І. Проблеми та перспективи державного фінансування системи охорони здоров'я в Україні. <i>Фінанси України</i>. 2016. № 4 (245). С. 84–99.</p> <p>2. Тулай О. І., Гумовська І. М. Сталий людський розвиток: генезис та сучасне бачення в контексті фінансової науки. <i>Журнал європейської економіки</i>. 2015. Т. 14, № 2. С. 149–165.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1 травня 1997 року № 280/97-ВР. Дата оновлення: 31.10.2019. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80(дата звернення: 15.07.2018).</p> <p>2. Річний звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг про стан і розвиток страхового ринку України в 2018 році : URL : http://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/zv%202018.pdf (дата звернення 20.07.2018).</p>

	<p>3. Махмудов Х. З., Даценко В. В. Напрями вдосконалення пенсійного страхування як елемента фінансової системи держави. URL : http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/5947/1/10_30_42.pdf. (дата звернення 10.07.2018).</p> <p>4. Халецька К. Як розрахувати свою пенсію за новою формулою? Громадське радіо. URL : https://hromadskeradio.org/programs/hromadska-hvylya/yak-rozrahuvaty-svoyu-pensiy-formuloyu (дата звернення 25.07.2018).</p>
--	---